І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 67. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го КВІТНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 8, 1959 No. 67. РІК LXVI.

ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ ВИДАТНО ЗБІЛЬШИЛОСЬ

КРАЙОВА ПРОДУКЦІЯ В БЕРЕЗНІ ДІЙШЛА ДО РЕКОРДОВОЇ ВИСОТИ $ 465 БІЛЬЙОНІВ

Вашингтон. — Білий Дім повідомив 6-го квітня, що число затруднених в березні ц. р. видатно збільшилося, а число безробітних виявляє поважне зменшення, як це видко буде зі статистики, що має бути оголошена 7-го квітня. Секретар торгівлі Луїс Л. Стравс заявив, що в загальному всі підприємства працюють краще, як це передбачалося на початку цього року, а крайова продукція в першій чверті цього року стоїть на висоті 465 більйонів долярів в річному відношенні. (Крайова продукція — це випродуковані товари і вартість виконаної праці, а річне відношення дістаємо таким способом, що вартість продукції в одному місяці множимо через 12). Крайова продукція в першій чверті ц. р. є на 2.5 відсотка більша від продукції в останній чверті 1958 р., коли вона становила 453 більйони долярів. Економісти підкреслюють, що це є дійсне збільшення продукції, бо в останніх місяцях не було зросту цін на товари. Це повідомлення про збільшення економіки і зріст числа затруднених появилось напередодні демонстрації Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій, яка має відбутися в середу 8-го квітня, і в якій має взяти участь більше як 5,000 членів цієї спілки, які прибудуть до столиці з усіх частин країни. Уряд підкреслює значення зросту економіки, щоб послабити цю демонстрацію у Вашингтоні. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив, що президент Айзенгавер є вдоволений із того, що число безробітних зменшилося, але він бажав би, щоб у ЗДА взагалі не було тих, які не із своєї вини не можуть працювати, і тому справа безробітних лежить йому і надалі на серці. Секретар праці Джеймс П. Мітчелл на домагання Президента приніс до Білого Дому дані про стан затруднення в березні ц. р. Секретар торгівлі Стравс заявив, що в березні було видатне зменшення числа безробітних, яке в лютому ц. р. виносило 4,749,000. Число безробітних буде зменшуватися, бо починаються весняні роботи у фармерстві, і пожвавлюється рух у будівельному промислі. Збільшуються видатки консументів і інвестиції в підприємства, а це свідчить про те, що перед нами збільшення продукції. Єдиним незадовільним пунктом в економіці — це те, що зменшується торгівля з закордоном.

Гертер прийматиме Кастра сніданком

Вашингтон. — Виконний державний секретар Крістіян А. Гертер прийме в себе кубинського прем'єра Фіделя Кастра і гоститиме його окремим сніданком 16-го квітня ц. р. Це прийняття відбудеться напередодні промови Кастра на зборах Американського Товариства Часописних Редакторів, яку кубинський прем'єр має виголосити 17-го квітня в столиці. На прийнятті в Гертера, крім Кастра, будуть нечисленні американські і кубинські дипломати, тому що кубинський прем'єр прибуде до ЗДА не в урядовому характері, тільки на запрошення товариства часописних редакторів. Державний департамент, довідавшися про це запрошення, видав був повідомлення 4-го березня, що „радо будуть бачити" Кастра в столиці ЗДА. Гадають, що Кастро не буде бачитися з президентом Айзенгавером, який, здається, тоді буде в Оґесті, Джорджія, куди він відлітає 7-го квітня. Ще не є відомо, чи відбудуться якісь урядові розмови з кубинським прем'єром.

„Атеїстичні комуністи не мають морального кодексу", — заявляє екс-президент Гувер

Савт Бенд, Індіяна. — На Маніон Форумі, зорганізованому колишнім деканом Правничої Школи при Нотрдемському університеті Кларенсом Е. Маніоном, промовляв із зарекордованої плити екс-президент Герберт Гувер, який сказав, що ЗДА мусять продовжувати наукові досліди і винаходи, щоб ЗДА і Західній світ вів перед перед СССР, бо це тільки може не допустити до атаку комуністів проти віль. світу. „Атеїстичні комуністи, казав екс-президент, не мають морального кодексу, вони заперечують всяку віру". Тому тільки наша сила може відстрашувати комуністів від нападу на нас. „Ми є народом, дії якого є основані на релігійній вірі і моральних законах, які побудовані на цій вірі". Вже більше як 40 років Захід шукає способу співжиття з комуністами, і вже має деякий, і то гіркий, досвід в цій справі, бо знає комуністичні цілі. ЗДА не бояться совєтських погроз і пересторог із Кремлю, але вони мусять „затримати і надалі таку військову силу, яка могла б відбити ворожу атаку".

НАШІ ОРГАНІЗАЦІЇ І СУСПІЛЬНІСТЬ ПІДТРИМУЮТЬ РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

Серед американсько - українських організацій і суспільства починається вже закроєна на ширшу скалю акція для підтримки спільної сенатської і палатної резолюцій в справі будови пам'ятника Тарасові Шевченкові на публічній площі у Вашингтоні. Ці резолюції, внесена сенатором Джекобом К. Джевітсом з Ню Йорку 19-го лютого сенатська резолюція ч. 54 і внесена конґресменом Елвіном М. Бентлі з Мишиґену 17-го березня палатна резолюція ч. 311, якщо будуть схвалені Конґресом, уповноважували б побудову пам'ятника Т. Шевченкові в столиці країни упродовж 5 років після їх схвалення. Ці резолюції, прочитані в Сенаті і Палаті Репрезентантів, були скеровані для дальшої акції до сенатської і палатської комісій в справах постанов і адміністрації, звідки знову мають перейти до обидвох Палат для схвалення. Тепер дуже важливі дві справи: Щоби згадані сенатська і палатна комісії ці резолюції одобрили та щоби вони це одобрення приспішили. Відповідна публічна підтримка такої акції може в одному і другому випадку багато допомогти. Головний Уряд УНСоюзу вже вислав відповідні телеграми до поодиноких законодавців і відповідну акцію в тій справі веде УК-Комітет. Важливе також, щоб ці резолюції підтримали масово наші місцеві організації, як і поодинокі громадяни. Як цю підтримку повести? У першу чергу її повинні повести наші організації і громадяни з тих стейтів і конґресових округів, з яких сенатори і конґресмени належать до згаданих комісій.

До Сенатської Комісії (Senate Committee on Rules and Administration) належать сенатори: Carl Hayden (Арізона) — голова; члени: Mike Mansfield (Монтана), B. Everett Jordan (Північна Каролайна), Howard W. Cannon (Невада), Carl T. Curtis (Небраска) і Kenneth B. Keating (Ню Йорк) та сенатори: Theodore Francis Green (Ровд Айленд), Thomas C. Hennings, Jr. (Мізурі) і Thruston B. Morton (Кентокі). Ці три останні сенатори творять рішальну в таких справах підкомісію Сенатської комісії.

Членами Палатної комісії (House Committee on House Administration), до якої скеровано резолюцію конґресмена Бентлі, є конґресмени: Omar Burleson (Тексас), Samuel N. Friedel (Меріленд), Robert T. Ashmore (Півде́нна Каролайна), Wayne L. Hays (Огайо), Paul C. Jones (Мізурі) і Carl Elliot (Алабама).

До цих сенаторів і конґресменів у першу чергу варто скеровувати листи і телеграми, як також кожна наша організація чи її поодинокі громадяни повинні звертатись до сенаторів і конґресменів зі своїх стейтів і округ, прохаючи, щоб вони зі свого боку піддержали згадані резолюції. Листи чи телеграми до сенаторів могли б, для прикладу, звучати:

Honorable U.S. Senator (ім'я і прізвище сенатора). Senate Building, Washington, D.C.

Dear Senator: On February 19, 1959 Senator Jacob K. Javits introduced in the U.S. Senate a Joint Resolution authorizing the erection on public grounds in Washington, D.C., of a statue of Taras Shevchenko, to commemorate the Centennial of the death of this great Ukrainian poet and leader, who was openly inspired by our great American ideals and tradition to fight against the imperialist and colonial occupation of his native land — Ukraine — by Russia. The resolution, introduced as S. J. Res. 54, was referred to the Senate Committee on Rules and Administration. We would deeply appreciate your assistance and help for speedy and favorable action on this resolution in the Committee and in the Senate.

[Підпис і адреса організації чи громадянина.]

Листи і телеграми до конґресменів, могли б звучати:

Honorable (ім'я і прізвище конґресмена), House of Representatives, Washington, D.C.

Dear Sir: On March 17, 1959 Congressman Alvin M. Bentley introduced in the House a Joint Resolution, authorizing the erection on public grounds in Washington, D.C., of a statue of Taras Shevchenko, to commemorate the Centennial of the death of this great Ukrainian poet and leader, who was openly inspired by our great American ideals and tradition to fight against the imperialist and colonial occupation of his native land — Ukraine — by Russia. The resolution, introduced as H. J. Res. 311, was referred to the Committee on House Administration. We would deeply appreciate your assistance and help for speedy and favorable action on this resolution in the Committee and in the House.

[Підпис і адреса організації чи громадянина.]

Публічна опінія, що віддзеркалює настрої і бажання виборців, має у цій країні великий вплив, отже можна б очікувати, що при такій акції з боку наших громадських організацій, як і поодиноких громадян, згадані сенатська і палатна резолюції будуть одобрені відповідними Комісіями та швидко скеровані до Сенату і Палати, в яких з черги будуть схвалені. Головне тепер, щоб вони в якнайкоротшому часі були одобрені комісіями і повернені до Сенату і Палати Репрезентантів. Саме з тією метою ведеться акція публічної підтримки цих резолюцій в обидвох комісіях.

МЕКМІЛЛЕН ІНСПЕКТУЄ БРИТІЙСЬКІ РАКЕТНІ БАЗИ

Британський прем'єр Гаролд Мекміллен оглядає вмонтовані до літака ракети „Файрстрек" під час відвідин летунської бази в Коттесмор в Англії

Західні німці стурбовані готовістю Заходу до переговорів з Совєтами

Бонн. — Міністер закордонних справ Західньої Німеччини д-р Гайнріх фон Брентано, вернувшись з Вашинґтону, де він брав участь у нарадах конференції міністрів закордонних справ НАТО, відбув негайно нараду з канцлером Західньої Німеччини Конрадом Аденауером. Темою наради Аденауера з Брентаном були справи майбутніх переговорів західніх великодержав із Совєтами, зокрема ділових розмов представників чотирьох великодержав, що мали б бути започатковані в наступному тижні в Лондоні, і конференції міністрів закордонних справ, визначеної на 11 травня ц. р. Аденауер, як і політичні західньо-німецькі кола стурбовані надто поквапною, на їх думку, готовістю західніх великодержав іти на переговори з Совєтським Союзом, зокрема, їхньою вірою в те, що ці переговори дадуть якийсь конкретний вислід. Згідно з переконанням західніх німців, конференція НАТО у Вашинґтоні не зайняла рішучого становища до совєтських вимог в справі Берліну і тим послабила ситуацію Заходу.

В Клівленді відбулася союзова нарада з участю 4-ох головних урядовців

Клівленд. — В неділю, 5-го квітня 1959, тут відбулися окружні збори представників Відд. УНСоюзу клівлендської округи. На всіх 15 Відділів, які належать до цієї округи, (інші Відділи зі стейту Огайо належать до округи Йонґставн), прислали своїх представників 11 Відд. У зборах взяли участь чотири гол. урядовці УНСоюзу, а саме крім головного секретаря Ярослава Падоха та місцевого головного радного Дмитра Шмаґали також головні контролери з Шикаґа інж. Степан Куропась та Петро Пуцило, які зробили несподіванку союзовому Клівлендові, прибувши без повідомлення із сусідською візитою на ці збори. Зборами кермував Дмитро Шмаґала, секретарювала пані Осипа Олінкевич, секретарка 240 Відділу. Збори вислухали доповідь д-ра Падоха про безперервний зріст та розвиток УНСоюзу впродовж 65-ти років існування, про його дальший ріст навіть в останній рецесійний рік та про важливу ролю УНСоюзу, однаково в давні піонерські часи, як і під сучасну пору. Про значення УНСоюзу та ювілейні обов'язки всіх союзовців у цей ювілейний рік говорили головні контролери інж. Куропась та П. Пуцило, після чого відбулася жива дискусія, в якій забирали голос місцеві союзові діячі Степаник, Кисіль, Небожук, Камінський, пані Боганек і інші. Збори вирішили з повним запалом взятися до виповнення ювілейної квоти в приєднанні нових членів та обрали свою першу окружну управу (досі існував тільки місцевий клівлендський комітет) в складі: гол. радний Д. Шмаґала — голова, Микола Задорецький та Микола Іванищук — заступники голови, Осипа Олінкевич та Олена Маґер — секретарі, Григорій Кисіль — касир, Олена Дуб, Андрій Запаранюк, Катерина Мураль і Микола Бобечко — члени управи й Володимир Владика, Параня Різун і Ярослав Кравчук — члени Контрольної Комісії.

Б-во св. Володимира, 130-ий Відділ УНС в Ню Йорку, відзначило своє 55-річчя

Ню Йорк. — Минулої суботи, 4-го квітня, одна з найстарших місцевих організацій — Братство св. Володимира, що є 130-им Відділом Українського Народного Союзу, відзначило скромною, але оригінальною імпрезою 55-річчя свого існування і праці для добра своїх членів, своєї громади і своєї спільноти. Рано в намірення Братства та його членів була відправлена в церкві св. Юра співана Служба Божа, яку відслужив всч. о. Орест Засійбіда, а після Богослуження була відправлена панахида за померлих членів Братства. Після церковних відправ приблизно 100 приявних членів і гостей перейшли до недалекого українського ресторану на 3-ій авеню на снідання, під час якого і згадувано початки та розвиток Братства. Відкрив це зібрання предсідник Б-ва п. Іван Серединський, а всч. о. О. Засійбіда провів молитву та виголосив коротку промову. Проводив імпрезою п. Михайло Кравчук, мол., а слово забирали приявний головний предсідник УНСоюзу п. Дмитро Галичин, піонер Братства і довголітній його секретар п. М. Коваль, адв. Ю. Волинець та найбільш заслужені піонери і урядовці Братства пп. Йосиф Марків і Михайло Кравчук, старший, яких голова Братства відзначив переданням відповідних подарунків. Він також представив почесну членкиню Братства п. Катерину Горішну. Крім згаданих, коротке слово забирали ще п. В. Дроботій і п. П. Боднар.

ПОМЕР ДМИТРО КОСТЮК

Джерзі Сити. — Довголітній член 196-го Відділу УНСоюзу та його предсідник Дмитро Костюк помер 4-го квітня 1959. Покійний походив із с. Доброва Богородчанського повіту, був членом УНСоюзу від 1919 року. Залишив у смутку дружину Еву, дітей Олену, Марію і Володимира та чотирьох внуків. Похорон відбувся у вівторок 7-го квітня з української католицької церкви св. Петра і Павла на цвинтар Святого Хреста.

ЦЕ СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ СПРИЧИНЮЄ „АТМОСФЕРУ ВОРОЖОСТИ" — ТВЕРДЯТЬ ЗДА

Вашинґтон. — У відповідь на останню совєтську ноту з закидами, що З'єдинені Держави Америки, продовжуючи свої лети до Берліну у висоті понад 10.000 стіп, намагаються зірвати травневі переговори міністрів закордонних справ, американський уряд опублікував американську ноту передану Совєтам ще перед 12 днями. В цій своїй ноті американський уряд стверджує, що відповідальними за викликування атмосфери ворожости між обидвома країнами є виключно Совєти, які продовжують безупину свою політику спричинювання різних летунських інцидентів, стріляючи без причини на американські літаки, як це було, наприклад, у випадку з американськими літаками над Балтійським морем і над Японським морем в днях 7 й 8 листопада 1958 р. У зв'язку з опублікуванням цієї ноти представник державного департаменту ЗДА Линколн Вайт склав заяву, що закид в намаганні зривати вже тепер переговори міністрів закордонних справ, призначені на травень ц. р., можна звернути тільки в сторону Совєтів, бо це вони своїми діями доводять до погіршування міжнародної ситуації. Що ж до совєтських обвинувачень, висловлених у совєтській ноті, яку американський уряд одержав в понеділок дня 6 квітня ц. р., що американський транспортовий літак, перелітаючи дня 27-го березня ц. р. до Берліну у висоті понад 10,000 стіп, порушив встановлені договорами умови, то Линколн Вайт ствердив, що в усіх дотеперішніх договорах не було ніякого обмеження прав комунікації з Берліном, зокрема права відбування летів на тій чи іншій висоті. Вайт ствердив теж, що висота летів є зобумовлена кожночасним станом погоди і тому теж совєтські твердження про якесь „умисне порушення" летунських правил щодо перелетів до Берліну не мають ніяких ні правних ні речевих підстав. Тому теж, щоб опрокинути ці совєтські твердження, щоб показати всю безпідставність совєтських закидів зокрема у намаганні „зривати" переговори міністрів закордонних справ, американський уряд опублікував тепер свою ноту, вислану Совєтам ще 25 березня ц. р.

Даляй Лями іде до Ню Делі, щоб відбути зустріч з Неру

Ню Делі. — Згідно з останніми повідомленнями з прикордонного міста Шіллонґ в Індії, Даляй Лями, який під теперішню пору зупинився в одному з буддійських монастирів в Тованґу, вже найближчими днями має рушити в дальшу дорогу до Ню Делі, щоб там зустрітися з прем'єром Неру й устійнити з ним справу свого перебування на території Індії. Тованґ, де перебуває тепер Даляй Лями, є прикордонною областю сумежною з Тибетом. Ця область замкнена для цивільного руху і владу в ній виконує військова адміністрація в порозумінні з індійським міністерством закорд. справ. З Тованґу Даляй Лями мусітиме відбути частину дороги, як і досі з караваною, і щойно від Теспуру в Ассамі він могтиме подорожувати далі автом або літаком. В дорозі до Ню Делі Даляй Ляму зустріне спеціяльний представник індійського уряду П. Н. Менон, колишній генеральний консул Індії в Лясі. Передбачають, що Даляй Лями поселиться в якійсь із гірських околиць Індії, не надто близько до тибетського кордону. Перебуваючи в Індії, Даляй Лями мав би право виконувати далі свої релігійні функції. В Індії під сучасну пору має перебувати ще яких 18,000 тибетських втікачів.

ЗДА на просьбу СССР помагають пораненому совєтському морякові

Вашинґтон. — Представник совєтської амбасади у Вашинґтоні звернувся до державного департаменту про допомогу раненому совєтському морякові на кораблі-холодильнику „Піщеває Індустрія", який находиться 100 миль від Дач Гарбор в Алеутських островах. Державний департамент повідомив кутер американської прибережної сторожі, щоб негайно виїхав на допомогу цьому морякові, який, впавши в трюм на кораблі, поломав собі обидві руки і ноги. Американський кутер має взяти цього моряка і завезти до найближчого шпиталю в Коляку. Про цей випадок повідомлена команда американської фльоти, яка видала відповідні зарядження. Прибережна сторожа з Джуно на Алясці вислала окремий літак, який може бути потрібний при тій ратунковій акції.

В АМЕРИЦІ

● **24-річна Марія Мек Ардел** із Болдвінсвіллу, Н. Й., коли спалахнула пожежа в її одноповерховому домі, успіла висадити через вікна трьох своїх малих дітей, але сама згинула в полум'ї. Її чоловік працював у той час в сталеварні в Сиракюз, Н. Й.

● **Президент Американського Червоного Хреста** генерал Алфред М. Ґрунтер заявив в інтерв'ю для радіопрограми Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій, що кожний плян відкликати американські війська з Европи є пасткою наставленою для ведмедя, в яку неминуче попали б самі ЗДА. Америка не може погодитися на створення 100-милевої демілітаризованої зони і на відкликання своїх військ, бо це було б найбільшою небезпекою, яку підготовляє для нас Москва" — казав генерал Ґрунтер.

● **Група приватних осіб** вживає заходів, щоб посмертно визнати невинними Нікольо Сакко і Бартоломея Ванцетті, покараних смертю за вбивство і грабунок у 1927 році, хоч свідки твердили, що обидва італійського походження анархісти під час злочину знаходилися далеко від того місця. Губернатор Массачусетсу, покійний Алван Т. Фуллер, не припинив виконання кари, заявивши, що „свідки італійського походження не заслуговують на довір'я". Цю справу має вирішити стейтова леґіслятура Массачусетсу.

● **Федеральне бюро погоди** передбачає, що до половини травня в стейтах, які лежать на схід від Ореґону до Каролайни буде нормальна температура, на північ температура буде вища від нормальної (Монтана, обидві Дакоти, Міннесота, Висконсін, Іллиной, Мишиґен, Індіяна, Огайо), а на південь — нижча (від Арізони до Джорджії і на південь від цієї лінії). Атмосферичні опади будуть нормальні; найбільше їх буде на північному заході і південному сході, а найменше на північному сході і південному заході.

● **Конт - радмірал Джордж Дж. Дуфек**, який керував американською експедицією в Антарктиці, 3-го квітня дістав у Вашинґтоні Золоту Медалю від Крайового Географічного Товариства за наукові заслуги.

● **Рада Крайової Промислової Конференції** ствердила, що під час неґоди продаж товарів в департаментових міських крамницях зменшується на 8%, а на передмістях цей відсоток ще більший. Але перед Різдвом і Великоднем люди не бояться дощів і купують товари майже в такій самій кількості, як під час гарної погоди.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Літературно - Мистецький Ярмарок присвячений Києву** влаштовує Літ. - Мист. Клюб у Ню Йорку в суботу дня 11-го квітня ц. р. в залі Юньйор Гай Скул при Евню „Б". Участь беруть: Йосип Гірняк, Володимир Змій, Вадим Кіпа, Ольга Кириченко, Богдан Кравців, Лідія Крушельницька, Микола Понеділок, Степан Спех, Клявдія Таранова, Вол. Цісик, М. Шлемкевич й Ігор Шуган. Акомпаніюють Євгенія Чапельська і Євген Крахно.

● **„Українську антологію"** — зібрану і зредаґовану Юрієм Лавриненком - Дивничем, підготовляє до видання паризьке польське Видавництво „Культура". Буде надрукована ця антологія як том XXXVII Бібліотеки „Культури".

● **Івана Дікура**, мол. студента 2.-го курсу права, відділу, обрано президентом студентського правління в Албертійському університеті. Іван Дікур є сином Івана Дікура, кол. посла до канадійського парляменту.

● **Управа УВАН у Вінніпеґу** вислала за підписами д-ра М. Мандрики і проф. М. Боровського листа до головного бібліотекаря Національної Бібліотеки в Оттаві з пропозицією створити у Вінніпеґу окремий відділ Нац. Бібліотеки для етнічних видань — книжок, журналів і газет.

● **Українець Микола Мандзюк**, посол до канадійського парляменту із Маркет, Манітоба, буде членом канадійської парляментарної репрезентації на Атлянтійському Конґресі НАТО, що відбудеться в червні ц. р. у Лондоні. Очолюватиме репрезентацію еск атунський посол Гаррі Джонс і крім нього та посла Мандзюка входитиме до репрезентації ще 16 інших послів.

● **Посадник Вінніпеґу Степан Дзюба** заявив, що він не відмовляється кандидувати на провінційного посла у виборах до манітобської леґіслятури, що мають відбутися вже найближчим часом.

● **Сотник Микола Забєло**, що живе в Істанбулі в Туреччині, пляну влаштувати український кіоск на великій турецькій виставці преси і мистецьких виробів, що має відбутися в другій половині цього року. В кіоску мали б бути виставлені українські книжки, журнали, часописи й українські мистецькі вироби.

У СВІТІ

● **Ізраїльський уряд** задумує покарати дисциплінарно авторів і спричинників мобілізаційного заклику, переданого в середу минулого тижня в дев'яти мовах, який викликав велике занепокоєння в сусідніх арабських країнах і навіть призвів до проголошення мобілізації в сусідній Сирії.

● **Атенська поліція** ув'язнила 11 грецьких комуністів за порушення виборчих законів і за виставлення прокомуністичних кандидатів у виборах, що відбулися в неділю дня 5 квітня.

● **Згідно з повідомленням національно - китайської Центральної Інформаційної Агенції**, у китайській провінції Сікянґ збунтувалося 10,000 комуно-китайських вояків. Вони мали приєднатися до повстанців із племени Кгамба, що відіграють видатну ролю у повстанні Тибету проти комуністичного поневолення. Антикомуністичні заворушення мали виникнути також в інших китайських провінціях, сумежних з Тибетом.

● **Британські платники податків** сподіваються видатної редукції податків у цьому році. Передбачена така редукція податків (яких 300 мільйонів ф. стерлінґів) у проєкті нового британського бюджету, що його уряд передав під розгляд парляменту у вівторок цього тижня.

● **Совєтська преса**, зокрема московські „Ізвєстія" і „Правда" виступила з обвинуваченням, що спричинниками „тибетських провокацій" значить антикомуністичного повстання в Тибете є . . . „американські імперіялісти".

● **Китайський комуністичний уряд відмовив Серові Едмундові Гілларові**, здобувцеві гори Монт Еверест дозволу на вхід до Тибету з новою гімаляйською експедицією. Гіллярі написав у цій справі окреме прохання до Пейпінґу, але одержав тільки відмовну відповідь такого по-китайськи чемного змісту: „Ми жаліємо дуже, що мусимо вас повідомити, що з огляду на невідповідні умовини ми не маємо можливости задовольнити вашого прохання".

● **Організація Об'єднаних Націй для справ виховання, науки і культури** видала десятий том свого „Індексу перекладів", який охоплює 27,978 книжок із 65 країн, друкованих у 200 мовах. В індексі зареєстровані всі переклади на чужі мови, зроблені на протязі 1957 року. На першому місці стоїть Ленін з 278 перекладами, але 185 із них друковані в СССР мовами народів Совєтського Союзу. На другому місці є Жюль Верн із 128 перекладами і на третьому Шекспір із 120 перекладами.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЛІТИЧНА І ВІЙСЬКОВА ДІЙСНІСТЬ

Слідкуючи за розвитком міжнародних подій і прислухаючись до свідчень та дебат у Конгресі ЗДА в оборонних справах, можна б прийти до деяких песимістичних висновків, як щодо політики, так і щодо можливостей оборони Заходу. Балянс бо, виглядало б, справді не є позитивний для Заходу. Хрущов затіяв свою інтриґу в зв'язку з Берліном і Німеччиною, і за той час, як англійський прем'єр відбув паломництво до Москви, а західні державні мужі проголошували в своїх деклараціях, що вони не відступлять з Берліну, Москва всадовилась в Іраці, а червоний Пейпінг розправився з Тибетом. І хто відає, що ще може статися завтра. Це відома тактика Кремлю відвертати увагу одною проблемою і вдаряти та здобувати в зовсім іншому місці. При цьому, із свідчень, виголошених під час дебат над оборонним бюджетом в Конгресі ЗДА, та з пресових коментарів і порівнянь також можна прийти до переконання, що Москва не тільки переважає Захід кількістю вишколеного війська, але й уже випередила або завтра випередить його майже в усіх інших військових ділянках.

Тим часом політична і військова дійсність далеко не така песимістична, як це могло б на перший погляд здаватись. Це правда, що комуністи всадовились в Іраці і розправились з революцією в Тибеті. Але перевага комуністичних впливів в Іраці викликала несподівано гостру реакцію Об'єднаної Арабської Республіки, зокрема її президента Насера, а розправа з Тибетом більше ніж сумнівної вартости, бо може легко перетворитись і вже перетворюється в одну з поразок комунізму.

У понеділок 6-го квітня світова преса принесла, як найбільшу світову сенсацію, виступ індійського прем'єра Неру, який у зв'язку з подіями в Тибеті назвав комуністів нікчемними і зрадниками, щоправда, окреслюючи ці поняття лагіднішими словами. А голос Неру „несеться далеко" — стверджують пресові коментатори, і, якщо його візьмуть собі до серця азійські невтралісти, то здобута комуністами шкіра гімалайського ведмедя в жадному разі не виплатиться за її виправу. До того ж Даляй Ляма, що для мільйонів азійців, а в тому числі й багатьох китайців, є живим богом, потрапив перехитрити червоний Пейпінг і втекти в безпечне місце, з якого — як коментується в пресі — може завдати комунізмові більших і болючіших ударів, ніж величезні армії. Сьогодні ще ніхто точно не знає, яким чудом Даляй Лямі пощастило втекти. Але відомо, що в найтяжчих умовах подорожував він два тижні верхи на коні і пішки, покривши 200 миль відстані з столиці Тибету до кордону Індії — і не зуміли зловити його комуністичні з'єднання парашутистів з їхніми літаками. А комуністам саме на Даляй Лямі залежало, бо Тибет вони вже й так мали.

Коли мова про військові сили, то серед багатьох песимістичних голосів, висловлених, зокрема, в Конгресі ЗДА не без думки, щоб одержати більші фонди на оборону, не бракує й дещо відмінних. Вони були між тими, що їх висловлено в Конґресі, але чи не найбільш характеристичним в цьому відношенні можна вважати голос завжди добре поінформованого тижневика „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт", який у виданні на 13-го квітня дослівно пише: „Забудьте історії із залякуванням нас нашою військовою слабістю і військовою перевагою Росії. Це вже перестаріле перекручення фактів, які в дійсності вказують перевагу в інший, наш бік". І деякі з цих фактів журнал наводить з висновком, що „наша могучість безмежна".

З цього згаданий журнал робить ще один практичний висновок, що його навряд чи пропустять без уваги в Москві. Він короткий: часи „малих воєн", що є в стратегічному пляні Москви, щоб проковтнути світ малими шматками, уже також минулись. Корея чи Індо-Китай навряд чи сьогодні вже повторилися б, наприклад, у Берліні. Кожна затіяна Москвою „мала війна" сьогодні невідклично перетвориться в загальну війну, яку Захід виграє, бо має на це всі передумови. Міністри закордонних справ країн НАТО, що радили минулого тижня у Вашинґтоні, дістали в звідомленнях всі дані про те, що західні союзники, включно із Західньою Німеччиною, мають в Европі стільки і таких наземних військ, які можуть з успіхом протиставитись совєтським. Коли ж мова про морські й летунські сили, то західня перевага над Совєтами величезна, як і перевага в атомовій зброї. Ця перевага буде ще більшою завтра — стверджує цитований журнал.

До цього можна додати: якщо перевага Заходу над Совєтами вже безсумнівна, то вона була б незрівнянно більшою, якби Захід включив у свій арсенал ще й активну визвольну політику у відношенні до поневолених Москвою народів, потенціяльну силу яких найкращі знавці вважають за більшу від атомової.

Людмила Коваленко

UKRAINE? WHERE IS IT?

Щоб зрозуміти, які глибокі процеси відродження і національної свідомости відбуваються тепер в країнах Азії й Африки, треба піти кудись до амбасади навіть на мале прийняття, де збирається дипломатичний корпус Вашинґтону.

Ґгана, Бірма, Пакістан, Індія, Ляос, Камбоджа . . . екзотичні назви, недавно майже нечувані в Америці і в Европі, країни, що стають державами, народи, що виходять із колоніяльного побуту на широкий міжнародний шлях. Виходять спокійно, певно, часто навіть без потреби провадити гостру боротьбу, робити повстання, ризикувати життям своїх синів. Багато з них ще чекає заповітного дня — дня, призначеного, домовленого, підписаного, коли ця країна стане незалежною; вони чекають, бо знають, що їх партнери — здебільшого англійці — дотримають угоди, відійдуть від панування, не перегородять їм шляху.

Серед цих імен найбільш екзотичним є назва . . . України. Про неї ніхто чи майже ніхто не знає . . . Той, хто часто буває поміж чужинцями, повинен засвоїти собі таку коротеньку „політграмоту" про Україну, щоб випалювати її за пару секунд, бо довше слухати ніхто не буде, та й затримувати довше рухливий гурт — незручно і не годиться.

Прийняття в березні місяці, влаштоване інформаційною референткою канадійської амбасади, пані Ґеррі, різнилось від інших хіба тим, що там було багато жінок: п. Ґеррі влаштувала його напередодні симпозіюму в справі відносин американських держав, який робила Американська Жіноча Рада і на який приїхала делеґація від Канадійської Жіночої Ради. Сподівалися, що будуть представниці і від країн Південної Америки, але їх чомусь не було. Зате Американська Жіноча Рада запросила на симпозіюм двох економічних експертів — від ОН і від ЗДА, так що питання, принаймні економічних взаємин між Канадою і ЗДА, були добре висвітлені.

Від канадійок обстріл почала пані Ріделл, що виклала такі психологічні причини до нарікань, які часом чути від канадійців на „стейти". Поперше — оборона. Канада дуже рада, що її сусідом є З'єднені Держави, з якими вона має три тисячі миль спільного кордону, що його може не відгороджувати вартою чи дротами. Але становище Канади між ЗДА і СССР вимагає від неї пильної охорони — і добре, що тепер „стейти" і Канада мають спільну оборонну комісію, бо інакше канадійці не могли б звільнитись від неприємного почуття залежности в обороні своєї суверенности. Друга причина нарікань — пшениця, якої багато і в Канаді і в ЗДА і яку не можна вивалити одразу на світовий ринок, щоб не викликати „демпінґу", штучного обниження цін, бо совєти і так вже працюють на демпінґ. Третя — соціяльна причина: канадійцям здається, що коли американські фірми відкривають в Канаді свої філії, вони беруть канадійців на нижчі посади, а на керівників присилають своїх людей.

Звичайно, на всі ці скарги економісти мали свої відповіді. Пшениця для ЗДА ще більш болюча проблема, бо її запасів так багато, а збереження таке дороге, що держава платить фармерам за те, що вони не сіють пшениці, бо це державі дешевше виходить. Те саме ЗДА мають і з іншими продуцентами-сусідами. Наприклад, бавовна в ЗДА лежить на державних складах, і ЗДА її не продають дешево, щоб не підірвати ринку Мехіко. Те саме з кавою в південно-американських країнах, які хочуть, щоб Америка купувала каву тільки у них, і то за високі ціни, проти чого постає споживач у самих ЗДА, і т. д.

Оскільки я була там, так би мовити, з рамени американських платниць податків, то я тільки зідхала: як це сталося, що я опинилась в ролі „багатого дяді", від якого всі і кожний сподіваються і часом навіть вимагають допомоги.

Канадійська делеґація зробила на мене прекрасне враження. Молоді, інтеліґентні, енерґійні, вони знають, чого хочуть. До речі, одна з них, пані Леклерк з Торонта, із захопленням говорила мені про виступ якоїсь українки на зборах Торонтського Відділу Жіночої Ради. Пані Леклерк хвалила стислість викладу та організованість думки цієї українки і просила мене помогти їй нав'язати контакт з українським жіноцтвом Торонта.

Це навело мене на думку, що молодша ґенерація українок в З'єднених Державах — як роджені тут, так і новоприбулі — могли б значно активніше виступати на полі міжнародних зв'язків, нав'язуючи контакти з американськими жіночими організаціями. З Американською Жіночою Радою контакти вже нав'язано, але лишаються ще такі важливі жіночі організації, як Союз Університетських Жінок, Ліґа Жінок-Виборців, Ліґа Жінок-Професіоналок та ін. За десять років молоді українські жінки навіть із новоприбулих вже настільки опанували англійську мову і американські звичаї та манери, що можуть там довбати оту саму скалу.

Так, щоб уже їм не так часто доводилось чути оце незмінне питання:

Ukraine? Where is it?

Ярослав Курдидик

НОВА ПІДВОДНА СТРАТЕГІЯ

У теперішній час, час крайнього державного напруження і сторожкости, на читачів преси, на слухачів радіо і телевізії справляє дивовижне враження факт, що президент Айзенгавер, усупереч демократичній більшості Конґресу, намагається зменшити оборонний бюджет. Як це так — питається не один свідомий громадянин — якраз тепер, коли Захід посередньо зазнав політично-престижевої поразки в Іраку, в якому тепер поважно почнуть закріплятися большевики, вганяючи клина в головну ланку бувшого Баґдадського пакту, коли в спорі за Берлін напруження наблизилося до „вістря ножа", — ЗДА, як провідна потуга вільного світу, збираються, з доручення Президента, редукувати й скорочувати свої збройні сили? У пресі можна зустріти й запити такого порядку: — Як думає і плянує Захід здержувати на випадок війни в Европі 30 дивізіями НАТО понад 200 дивізій Сходу, що готові у перших днях війни перемаршувати Европу так, як це зробив був Гітлер у 1939-1941 роках, який своїми змоторизованими з'єднаннями переводив такі „витівки", що світ здержував віддих у грудях.

У відповідь на подібного роду запити хочеться навести голоси таких чільних американських військових авторитетів, як шеф штабу армій ген. Тейлор або шеф морських операцій адмірал Бирке, не згадуючи вже про нашого Президента, — що оборона не лише ЗДА, але й цілого вільного світу буде переведена на „різний лад", з таких сподіваних і несподіваних баз і стратегічно важливих точок, а при тому такою різнородністю бойових засобів, що спаралізований СССР не буде всилі перешкодити „пляновій відплаті". У майбутній війні, яка може вибухнути внаслідок навіть невеликого конфлікту, а згодом розгорітися у світову пожежу, — так само, як у всіх попередніх війнах, рішатиме не само відношення збройних сил противників, але головним чином різнородність нищівних засобів та їхнє застосування. Це зовсім не означає, що Захід недоцінює або легковажить воєнну потужність СССР. Ні, навпаки, якраз цій комуністичній перевазі він намагається протиставити силу, яку важко зрозуміти не лише пересічному громадянинові, але й масі колишніх військовиків, що не перестали ще міряти збройну міць самими тільки живими людьми, втіленими у відповідну кількість дивізій. Це є факт, що людини з її ідейністю й хоробрістю не заступить ніяка „воєнна машина". Але треба прийняти також і те, що певна кількість людей, що чисельно відповідатиме сотні чи куреневі, озброєна „мініятюрною атомовою зброєю", про яку появилися натяки, що вона виступатиме у формі своєрідної „базуки" — що одне таке невелике з'єднання спроможне буде спаралізувати цілу ворожу дивізію.

Ми не знаємо ще точно, якими збройними засобами збираються ЗДА „вирівнювати" большевицьку перевагу, бо їх всіх не виявлено, але навіть з останніх двох, які нещодавно оприлюднено, виходить, що Президент чейже має якісь дані, коли запевняє своїх громадян у кожночасній перемозі американської зброї. Перша вістка була про те, що американським ракетним фахівцям удалося закинути на висоту трьох сотень миль атомові стрільна і там їх привести до вибуху. Отже, стоїмо напередодні того факту, коли відповідною кількістю таких стрілен можна буде створити немов би „радіоактивний панцер", в якому всі ворожі атомові ракети самі собою експльодуватимуть, не досягнувши цілі.

Друга вістка не менш цікава. У місцевості Гротон, Коннектикат, у відділі „Електрик Бовт Дивіжен" закінчують побудову перших п'яти підводних атомових човнів, які в дальшій розбудові такого роду човнів створять так зв. „ФБМ" („Фліт Балістік Місайлс"). Кожний з цих човнів має коло 380 стіп довжини і залогу в числі ста осіб, яка з глибини кількох сотень стіп спроможна вистрелити 16 торпед типу „Поляріс" з гідроґенною речовиною на віддаль 1,500 миль. 80 цих торпед матимуть таку нищівну силу, як усі бомби, що їх скинено впродовж другої світової війни. Як виходить з вісток, що появилися в цій справі, у майбутньому такі атомові човни постійно кружлятимуть по всіх морях, що межують з СССР.

З офіційних заяв знаємо, що ЗДА мають загально 41 атомову бомбу різного призначення і засягу. З того 17 уже готові, 11 будуть готові до кінця цього року, а 13 ще в стані дослідів. Заява ця походила з такого авторитетного джерела, як наш Президент, один з найбільших сучасних полководців. І тому, коли він і його найближчі дорадники твердять, що ЗДА кожночасно готові не то паралізувати кожний вибух війни, але й з певністю її виграти, то такого роду твердження треба приймати за більше як міродайні.

Ф. Лукіянович

ПІДГОТОВА ДО ТАБОРІВ

За три місяці скінчиться наука і почнуться вакації. Більшість нашої молоді роз'їдеться по літніх таборах.

Кілька років тому наші діти не мали де подітися. Тепер, завдяки ініціятиві та рухливості деяких установ і організацій, закуплено реальності, пороблено ремонт і підготовлено їх до літніх таборів. За це їм належиться признання.

Тож, поруч закріплення терену та сплачення фінансових зобов'язань — що, відмічаємо з приємністю, відбувається без особливих труднощів — треба думати над тим, щоб постійно поліпшувати рівень виховання. Завданням цієї статті є вказати батькам, чого сподіватися і вимагати від табору, а організаторам — що давати та яких недоліків вистерігатися.

Чого нашій молоді потрібно в таборах? Двох речей: руху та українознавства.

Види тіловиховання

У наших парафіяльних школах фізичних вправ не переводиться, а на майданчиках чи площах розігнатись нема куди. Відсутність тіловиховання протягом 9 місяців у школі не заступить ніякий літній табір. Але за 4 тижні систематичних вправ можна не одне зробити.

Які види тіловиховання стосувати на таборах? Усі можливі, але головно руханку, забави і гри, дещо з легкої атлетики, мандрівництво і плавання. Кілька слів про кожне з них.

Починаємо день з проруху, що його діти можуть нелюбити не тому, що стягає їх з теплого ліжка, а головно через невміння інструктора. Ми бачили як при оббігу табору інструктор уставив найбільших спереду і разом з ними прибіг до мети, а вже як кінчав прорух по черзі добігали захекані найменші. Прорух не повинен тривати більше як 15 хвилин.

Руханка — підстава всіх інших видів спорту. В непогоду вправляти її треба в приміщенні. Як і прорух, кожного дня по одній годині найменше. Звернути окрему увагу на розвиток черевних м'язів, що звичайно замало працюють. Вправи, знані уже з руханки, стосувати до проруху. Бодай одну забаву вставити в годину руханки, бо це відпружує.

Відносно ігор, то вони добрі тоді, коли всі діти беруть в них активну участь, будь це відбиванка, кошиківка, копаний м'яч, чи футбол. Бейзбол не радимо, там більше статики, а всі гри мають відзначатися саме динамікою.

З легкої атлетики, залежно від обставин, вибирати головно біги та скоки, влаштувавши на початок невибагливі біжню та скічню.

Мандрівництво почати вже з першого дня з коротких маршів. Молодь мало ходить. Після заправи виконати одну пів- і одну цілоденну прогулянку, взявши з собою харчі та підручну аптечку.

Плавання

Над плаванням ми зупинимося докладніше, бо це рід спорту, в якому працюють всі м'язи та органи і який належить до групи утилітарних, де від уміння чи невміння може залежати життя.

Те, що у програмі більшости таборів називають „водними зайняттями" або „купанням", ми схильні окреслити назвою „ляпанням по воді". Лише кілька тижнів у цілому році мають нагоду наші діти перебувати серед природи, і тому цей час слід максимально використати. Ми бачили дітей, що 3-4 роки підряд їздили до табору і не навчились плавати, хоч басейн там був. А щоб навчити дитину триматися на поверхні води (координація рухів прийде пізніше), не треба більше як 10-14 днів.

Дехто думає, що оте „ляпання у воді" для дитини найприємніша річ. А воно так не є, бо вміння плавати дає значно більше сатисфакції.

Ми були свідками, як цілий табір, яких 40 дітей, увійшли всі нараз у воду, скаламутили її і зчинили такий вереск, що коли б яка дитина топилась, її ніхто не почув би. А тим часом на березі, вповні вбрані, сиділи три інструкторки. Такі речі недозволені. Дітей треба поділити на групи за вмінням, позначити границі, доки вони можуть заходити, на глибшу воду дозволяти виходити не менше як двом. Ці правила стосуються до ставків, а не до басейнів.

Інструктором водного спорту взагалі, а плавання зокрема, треба добирати людину, що не тільки сама опанувала цю справу, але й вміє навчити інших. Кожне зайняття треба поділити на дві частини: в першій, під безпосереднім наглядом інструктора, індивідуально вказується на помилки та навчається рухів, в другій переводиться вправи пройденого. Перебування на сонці степенувати, бо інакше шкіра опалиться і злізе.

Інструктор

Звичайно, програма у таборі має своє значення, хоч засадничо в пляні зайнять окремих таборів великих різниць немає. Питання, як і в якому дусі той плян виконується. Отже, різницю між справді добрим і от таким собі табором творить інструктор. Він перебуває цілий час з молоддю, знає хиби і прикмети кожного вихованця. Це, сказати б, підстаршина, що творить стрижень у кожному війську.

Звідкіля інструктора взяти? Більшість організацій, що влаштовують табори, мають свої кадри. Інші мусять позичати їх. Але в резерві завсіди треба мати заступника, що може зайняти місце інструктора.

Коли порівняємо з краєм, там куцо було з площею, приміщенням, вирядом, харчами і доставою їх, але було подостатку виховників. Тут — навпаки. Причина в тому, що частина молоді використовує вакації, щоб підробити собі трохи грошей, і відхиляє пропозицію працювати в таборі. Отож, таким особам треба заплатити за їх працю, зобов'язавши раніше покінчити курс плавання і рятування (при УМСА або деінде).

Але деякі організатори або скупуються, або справді не можуть заплатити доброму інструкторові, і часта анґажують до цієї відповідальної праці принагідних людей. Це не є розв'язка справи.

Загальні завваги

Побажаним є, щоб табори провадили картотеку кожного вихованця з приблизно такими даними: ріст, вага, об'єм і посмність грудей та осяги у бігах, скоках та плаванні (залежно від обставин кожного табору), зареєстровані при початку і закінченні таборування. Ці дані не тільки викажуть фізичну здібність дитини, але й будуть доказом проведеної з нею праці.

До проруху, руханки і мандрівництва завсіди уставляти малих спереду, до ігор, легкої атлетики та плавання — по гуртках, за здібностями.

Перед початком таборування показати всім учасникам отруйні зілля (айві та овк), щоб вони знали, чого стерегтися.

На закінчення деякі табори влаштовують виступи, пописи чи процальні вечори. До таких імпрез треба ставитись із застереженням, бо майже ціла програма будується під кутом, щоб заімпонувати родичам.

Нам доводилось часом бачити таборян незачісаних, розхрістаних, з незав'язаними шнурівками, словом, у недбалому стані. Пригадуємо, що табір це не касарня, де б'ють в дах на кожному кроці, і не зграя малолітніх бомів. На зовнішній вигляд треба звертати належну увагу.

Не проґавлювати кожної нагоди, щоб поговорити про норми поведінки, заховання при столі, в товаристві, пошану до старших і т. д.

Вживання української мови — болюча справа, тут нею займатися не будемо, хай слово заберуть фахівці цього діла.

Ми запропонували б, щоб під час таборування організатори робили короткі (1-2-денні) куртуазійні взаємні візити, щоб мати змогу побачити, як інші табори працюють. А після закінчення таборів добре було б, щоб вони сходились (по зонах, схід і захід) і ділились набутим досвідом. Йде бо про виховання нашої молоді.

Софія Парфанович

ЦЕ — ТВОЯ КРАЇНА

(2)

Потім уже в Гренд Тітані я знайшла опунцію „фраґіліс", єдину кактею цих гір з листками, схожими на пальці. Багато є айстер і еріґерон блідофіолетових, синіх і жовтих, схожих на ті, що ми знаходили в Альпах, і на ті, що буйно цвітуть тут скрізь ранньою осінню як доволі високі кущі на всіх пустарях і придоріжжях. Що вище, то вони стають нижчі, щоб на межі снігу стати дрібними, ледве помітними рослинками. Як і в інших горах, рослини тут карловатіють. З ґенціян я знаходила тільки „терміліс", що її тут звуть „фринджед". Одинока різниця: седум стенопеталюм з жовтими, густо зібраними квітками. Отже й з цього погляду сумно й пусто на тих верхів'ях. Згадувалися засвітчані альпійські луки і претарні дрібненькі, карлуваті квіточки, що тулилися до каміння й снігових піль в Тиролі чи Баварії, що хилили голівки перед сніговіями і ясніли усміхом веселки, коли сяяло сонце. Любі, кохані квіточки, що вели пішохідця по камінних узбіччях і верхів'ях европейських гір!

Врешті можливо, що й тут є інші, які чарують кольорами. Як і в інших високих горах, життя їх коротке. За два тижні червоні колоди перегородять оці серпентини, і вихор-сніговія неподільно запанують на верхів'ях.

По тому боці гір уже не такі стрімкі серпентини, хоча й вони звиваються узбіччями кеньйонів. Дорога веде через Срібну Браму, названу так від скелі, що нависла понад дорогою, до містечка Кук і разом з тим до Єлловстонпарку. Кук тепер наскрізь туристичне з кабінами, ресторанами й барами. Невеличкою купкою вони туляться в зеленій долині між високими горами. Стиль тут уже зовсім західній, тобто „кінський", і хто не рибачить, той їздить верхи. Отже, „блю джінс" панують неподільно, і очевидно є тут все потрібне до цього: така ж блюзка, широкий фільцевий ковбойський капелюх і короткохаляві, витискані, гостроносі чоботи. З тим стилем ми ще зустрінемося в горах Тітан. Якщо йде про Кук: містечко це було колись наскрізь копальняне, тобто в часі „золотої гарячки" сюди звозили каміння, мололи й полоскали його, видобуваючи золотий пісок. Ще стоять оцей млин та лотоки, бар, де колись люди пропивали й програвали золото. Вони всі поруйновані й постарілі, западаються в землю, а напис „машини на продаж" нікого не приваблює. У горах є все: золото, срібло, хром, манган, залізо і розтоплені мінерали, що клекотять у гарячих джерелах і вибухають у ґайзерах в кеньйоні Єлловстон-ріки. Але все це має тільки туристичну вартість.

Єлловстон парк

У Кук срібний автобус Нортерн Пацифік лайн замінює жовтий Єлловстон Бас, і ви вже всеціло в опіці цієї компанії, що завідує парком, чи парками, бо вони — національні. За в'їзд до парку приватні авта платять по 3 доляри. Минулого року самих авт проїхало крізь парк 3 мільйони, цього року, кажуть, рух дещо слабший. Тут ви обідаєте в ресторані, що міститься в будинку з товстих колод — цей стиль знову запанує неподільно на ваших дорогах. Усі ці дерев'яні будинки пахнуть живицею і покостом, бо зверху і всередині вони аж сяють від покосту. Я воліла б природній колір і запах шпилькового дерева, з якого вони побудовані. Якщо йде про стиль, то вони повинні були б мати швайцарський чи альпійський, але багато є там різних вирізувань, вежок, ґанків, прикрас з дерева. Великі готелі мають свій стиль, я сказала б. І так, Кеньйон Готел, друга по Ст. Моріц найбільша дерев'яна будова, що, як кажуть, має більше модерний стиль, це ззовні скриня з бурих дощок без ніяких прикрас. У ресторані й великій балевій кімнаті високі гострі сволоки, стовпи і різні додатки, трохи кічу. Олд Фейтфул готел біля ґайзеру цієї назви має хіба скандинавський чи шкотський стиль з високим комином, що починається в просторій кімнаті, де є різні бюра, крамниця пам'яток, стаціонар — все це з дерева. Там же ґанки й хідники, що ведуть до готелевої частини, що вже нічим не різниться від звичайного готелю.

Так познайомились ви з будівельними стилями, і їдете далі. Ви вже в долині доплив ріки Єлловстон. Ще з початку це справжня долина, і не можна її назвати кеньйоном. Тут Сода Батт Крік, доплив річки Єлловстон, біжить-снується широкими, просторими луками, що оце тепер (кінець серпня) вже потрохи бриніють. Їх наводнюють Єлловстон та її доплииви, що пливуть на північ до ріки Мізурі. Ці луки на високорівні, що має яких 8,000 стіп висоти, жовто-бурі, пороізувані потоками, і з них підносяться гірські пасма та вершки. У болотах на тих великих зарінках і в непролазних хащах та заростях бродять стада буйволів, пасуться одинцем або стадами лосі, олені, елько-американські олені. Антильопи ховаються в таких же цинамонових, як їхня шкіра, травах, і їх нелегко побачити. Всі тварини перебувають під охороною, і заряд парку реґулює їх кількість.

Що вище підноситься терен на гірські узбіччя, то сірішою і вбогішою стає рістня. Це вже в переважаючій масі, а потім виключно, полини, що надають повітрю терпкавоароматного запаху. Загально називають їх сейбраш і є вони стейтовою рослиною Невади. Гіркий смак є причиною, чому тварини не їдять його, і він до пізньої осени вкриває узбіччя гір і гірські луки, надаючи їм пустинного кольориту, що гармонізує з кольоритом скель і скелястих зломів.

Дорогами мчаться авта в обидва боки, а над річками гості закидають вудки. Інколи мене дивувало, чому ці люди їдуть так далеко, за сотні миль, щоб робити те саме, що вдома в озері Ірі чи іншому великому або малому озері. Але це, видно, своєрідна емоція — зловити такої чи такої величини рибу і потім згадувати про те вдома за столом.

В міру того, як посуваємося в глибину парку, терен підноситься і стає різноманітніший і цікавіший. Гори й яруги вкриті шпильковими деревами, високими й струнки ялицями, смереками та соснами. Своє коріння вони запускають неглибоко, і сильні вітри валять їх. Лежать оце впоперек лісу і ніхто їх не усуває, бо гниючи вони творять ґрунт, плиткий на вульканічних горах. Поза тим у парку все має бути залишене в природньому стані. Отже, ви не побачите сіна й пристосувань для годівлі тварин взимі, які теж мають жити природнім способом.

КУДИ Б НЕ ЙШОВ Я . . .

Куди б не йшов я,
де б не був я —
Одна тривога й запит дум:
Що день прийдешній
нам готує?
Кого в тобі тепер знайду?

Що принесеш? Щасливу долю?
Незламну вірність і тепло?
Чи може знову пекло болю
Жалю за тим, що утекло?

Чи будеш ти кохання зором,
Як та зоря ясна зоріть?
Чи тільки блиснеш метеором
На небосхилі моїх літ?

ПЕТРО ГОЛУБЕНКО

ЮВІЛЕЙНИЙ РІК І. МАЗЕПИ

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ МАЗЕПИ

КОМІСІЯ МОЛОДІ

КОМУНІКАТ Ч. 1

1. — Закликаємо всю молодь українського роду на терені ЗДА активно відзначити Ідею й чини великого Гетьмана України, Івана Мазепи, протягом цього Ювілейного Року.

2. — Прохаємо проводи всіх організацій молоді:
   а) включитися у дію нашої Комісії Молоді при ЮКОМА, якщо вони цього дотепер не зробили;
   б) подбати про відповідне зактивізування низових клітин-відділів на місцях та підготову членства і його масову участь у змаганнях молоді, про які нижче;
   в) втримувати тісний зв'язок і співпрацювати з нашою Комісією в усіх справах, зв'язаних з відзначуванням Мазепинського Ювілею.

3. — Повідомляємо, що дотепер заплановано наступні акції молоді:
   а) змагання в українознавстві, з окремим узглядненням доби Мазепи і Його ідей та осягів;
   б) змагання спортово-руханкові, які повинні заступить Здвигами Молоді;
   в) змагання гуртків мистецької самодіяльности молоді (напр., хори, оркестри, драм. гуртки тощо);

Підготова молоді до участи в усіх, чи тільки деяких із запланованих акцій повинна розпочатись негайно; зголошення до участи повинні бути прислані на подані нижче адреси найпізніше до кінця квітня ц. р.; елімінацію передбачується переводити протягом місяців червень — серпень, а кінцеві Здвиги Молоді мали б відбутись у вересні-жовтні. Передбачено утворення принаймні двох теренових округ, з яких одна обійматиме східні стейти (від Ню Йорку до Огайо, Мішіген), а друга центральні і західні стейти (Ілліной, Міннесота і т. п.). Здвиг Молоді східньої округи відбудеться в Ню Йорку, в днях 19-20 вересня ц. р.

4. — У змаганнях в українознавстві можуть брати участь діти вище 10 років життя та вся молодь і студенти середніх та високих шкіл. Ці змагання відбуватимуться:
   а) У письмовій формі (написання есею, оповідання, вірша і т. п. про Мазепу, чи цілу його добу на теми, які будуть проголошені в наступному комунікаті),
   б) в усних декляматорських виступах — рецитаціях творів про Мазепу.

Допускається участь в одній, або й обидвох конкуренціях без обмежень. Змаганнями в українознавстві кермує окрема комісія під проводом п. Лесі Храпливої та п. І. Дяковського, а до жюрі входитимуть знавці поодиноких ділянок українознавства.

5. — Спортово - руханкові змагання проходитимуть у виді:
   а) дружинових змагів (кошівка, відбиванка, копаний м'яч, тощо),
   б) індивідуальних - легкоатлетичних конкуренцій (біги, стрибки, штовх кулею, тощо).

Організацію і переведення спортово-руханкових змагань доручено окремій спортовій комісії під проводом д-ра Е. Жарського та п. А. Данка; детальні інформації і вказівки цієї комісії будуть проголошені в чергових комунікатах.

6. — Гуртки мистецької самодіяльности, будь вже існуючі, будь створені поодинокими молодечими організаціями з метою участи у змаганнях, повинні підготовляти до хорових виступів, танців: одиночних, парами і гуртами, сценічних виступів з драми. Старицької - Черняхівської (вибрані сцени будуть подані до відома) та виступів оркестр. Відповідно до кількости зголошень будуть переведені елімінації, а кращі гурти візьмуть участь у Здвигах Молоді.

Підготовою й організацією цих виступів відає окрема комісія під проводом п-і Алли Давиденко та п. Володимира Боднара; про деталі буде повідомлено пізніше.

7. — В усіх справах, зв'язаних із запланованими акціями молоді просимо звертатися на подані нижче адреси:
   а) У загальних справах, на адресу секретаря Комісії:
      Mr. A. DOMARATZKY
      334 W. Runyon Street
      Newark 8, New Jersey
   б) У справах, зв'язаних з українознавчими змаганнями, на адресу:
      Miss L. CHRAPLYWA
      158 E. 7th Street, Apt. 3A
      New York 9, New York
   в) У справах спортово-руханкових змагань, на адресу:
      Mr. E. ZARSKY
      300 E. 5th Street
      New York 3, New York
   г) У справах гуртків мистецької самодіяльности на адресу:
      Mrs. A. Dawydenko, U.A.Y.A., Inc.
      P. O. Box 211 Cooper Station
      New York 3, New York

Просимо, по змозі, не лучити кількох справ в одному листі, чи на одному листку паперу, та слідкувати за нашими черговими комунікатами, в яких подаватимемо систематично точніші відомості про умови участи у змаганнях, тематику українознавчих праць, роди спортових змагань, подробиці для гуртків мистецької самодіяльности і т. п.

ЗА КОМІСІЮ МОЛОДІ ЮКОМА:

Володимир Савчак, в. р., голова. — А. Домарацький, в. р., секретар.

Каліфорнійська Хроніка

Літо й осінь минулого року побили рекорд в горячі. Було душно членам управи Української Централі від праці, а ще більше припекло деяких великих політиків у листопадових виборах. По виборах тут раптом похолоднілo.

Українська Централя свою розгонову вскочила в вересні з літнього сезону в зимовий гучною забавою, яка дала матеріяльний успіх для удержання домівки собі і Рідній Школі. Українська католицька церква записала й собі добрих зі своєї забави в тім місяці. „Рідна Школа" при Українській Централі почала свій навчальний рік у вересні при великім „здвизі" дітвори, бо майже три десятки дітей на 450 квад. миль Лос Анджелесу — це таки успіх. Немало клопоту мала учителька ділити їх на групи початкуючих, заавансованих, зі знанням української мови з дому і без того знання.

Українська громада у своїй запопадливій праці стала ділитися на групи. Танцювальна група „Калина" лаштувалась до вечора ноші, про який вже було написано. Інша група, так би мовити „зелена розвідка", їздила в „терен" на розшуки за зеленим гаєм для української оселі. Але з купном Народного Дому увага сконцентрувалася саме на тому, аж поки не відростуть знов крила і не продовжаться розшуки, бо зелена оселя не зашкодила б і залізобетоновому домові в місті. Вояцька група, це своєрідний прояв, яка виникнула на поверхню побіч вояцької організації ОбВУА, відзначила зброїну Покрову і влаштувала поминки. „Акційна" група засідала і радила, котрі акції попластиці. Каже, що заробила не багато, бо й не багато має грошей. Це, так сказати б, студійна група, і їй трудно рівнятися, скажім, з онтерійським меценатством. Завоювалися і мистецька група. Відколи театр „Київ" як метеор блиснув і згас, відчувається брак театральних вистав. Ту прогалину вспіли заповнити українцям москалі і 29 та 30 листопада виставили „Запорожця за Дунаєм" наполовину по-московськи і по-українськи, частинно з українськими мистецькими силами. Прибуток з квитків у ціні від 1.50 до 3.50 дол. посунувся в кишеню „Об'єднання діячів мистецтва" й диригента Василева. Гнівалася б на мене одна група молоді, якби я її поминув, а це саме та, що святкувала „галовін" і провела галовінський вечір, як говорилося, в товаристві молодих голливудських артистів. Зате на Андріївський вечір в домівці була пустка, не було кому кидати чоботом поза хату, перев'язувати кола в плоті, сіяти коноплі або зливати віск чи оливо. Похвальним вчинком був намір молодечої групи піти з колядою на Народний Дім і фактично пішли і, хотяй розгубилися, то все таки записано на Народний Дім 82.50 дол., які пригодилися.

Фестивалі національних груп — це окрема в'язанка. В „Міжнародній Дні" тутешнього Інтернаціонального Інституту взяли участь 27 націй 11 і 12-го жовтня м. р. Українська Централя виставила ліще виставку народного мистецтва, бо до іншої мистецької частини, зокрема танцювальної, не було охочих. Окремий американський комітет Об'єднаних Націй запросив нашу Централю до участи у своєму міжнародному фестивалі 19 жовтня, але по довгих переговорах і в порозумінні з Централею УККА українці таки відмовились взяти участь там, де був виставлений прапор із серпом та молотом. Не взято участи і в фестивалі націй в „Діснейленді" під час різдвяних свят, ані в „Гюмен рілейшен коміті". Зате молодь виступала на міжнародному форумі в університеті та американських концерті. Популярність нашої молоді в американських світі зростає, але треба її пожвавити.

В жовтні місяці відбулася ще одна зміна: Онтерійський музей перевезено в Шикаго. Оснування музею Української Централі набрало актуальности і напевно такий музей буде тішитися в Українськім Народнім Домі, добре, що громада такий дім придбала.

Сорокріччя Листопадового Зриву влаштувала Українська Централя таки на першого листопада, а молебні в українських церквах відправлено вже на другий день. Програма свята по добірна. Треба згадати про успішний виступ оперного баритона П. Б. Бояна, який раніше виступав в Канаді, а ну тут вперше. Рівно ж добре запрезентував себе новосотворений мішаний хор при Українській Централі під диригентурою п. І. Лесика, що прибув сюди з Клівленду. А мистець В. Вялис прегарним оформленням сцени переніс нас до нашого славного Львова. На святі зібрано дол. 81.80 на українських інвалідів.

Листопадовий зрив вплинув добре на нашу громаду, бо наступного дня на Надзвичайних Загальних Зборах Української Централі одноголосно схвалено купити кіновий будинок, і в день пізніше українська громада дочекалася нарешті від 1922 року свого власного Народного Дому.

Інформаційні збори Української Централі з 14-го грудня м. р. внесли в громаду окреме одушевлення: на них зложили понад 2,600, між тим і книжкі дар пані О. Мельник 1,000 доларів, на сплату боргу за Народний Дім, що остав був ще в сумі 10,000 дол. Вслід за тим розпочато приготоваючі роботи для перебудови дому внутрі.

Свято Миколая влаштувала „Рідна Школа" своїми силами. Багато праці мала учителька пі-ні Н. Березовська, а діти вив'язалися з своїх мистецьких роль якнайкраще, всі діточки мали багато втіхи, а з ними і їхні батьки.

В ряді протиголодових маніфестацій на американському континенті наша громада була тою, що сплела докупи свій терновий вінок українського народу. Українська Централя покликала до життя окремий маніфестаційний комітет, що зложився з відпоручників всіх трьох українських церков та діючих тут організацій і той комітет провів цілу маніфестацію 20-го грудня. Підхід і приготування були першорядні, заінтересування було і англомовна преса і телевізія, що містили статті і знимки з маніфестації. Тисячі тут друкованих летючок (з мапою і описом України) і летючок УККА та деякі брошури були розіслані урядовим чинникам, сенаторам, конгресменам, чужим націоналам, з яких деякі взяли участь і промовляли, — розкинено на терені шестимільйонової метрополії Лос Анджелесу. Доповідачами в українській та англійській мовах були д-р Яр Славутич і проф. Старів з військової школи Монтерей, Каліф. Резолюції, схвалені на маніфестації, розіслано до державного департаменту, губернаторам, сенаторам, конгресменам, посадникові міста та іншим визначним особистостям. Ті резолюції були слово в слово зареєстровані в американських Сенаті в Вашингтоні 23-го лютого 1959 року, стор. 2542 і 2543, після окремої промови в Сенаті сенатора Кухеля, під наг. „Україна: Трагедія її поневолення". Рівнож в Палаті Репрезентатів конгресмен Ліпскомб мав промову 22-го січня 1959 р., яка була вміщена в англомовній пресі у Вашингтоні. Губернатори, сенатори, конгресмени, урядові чинники та інші визначні американці посилають нам багато листів з подякою з приводу проведеної маніфестації і надіслання їм маніфестаційних резолюцій.

Та маніфестація вказала нам, як дуже потрібно нам вийти з нашого гетта на широкий світ перед американців і інші народи. Час наглить і сучасна хвиля того рішуче від нас вимагає.

А. Вусик

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

В Колумбійському Університеті відбулася заходами СУСТА Студентська Конференція

Ню Йорк. — В суботу, дня 4-го квітня ц. р. в Колумбійському університеті, Ню Йорк, відбулася Міжнарод. Студентська Конференція під загальною темою „Совєтсько-Російський імперіялізм". Конференцію відкрив Константин Савчук, віце-президент зовнішніх зв'язків СУСТА, який в короткому слові з'ясував ціль Конференції і вказав на сучасний вияв совєтсько-російської експансії, як продовження старих шляхів російського імперіялізму.

На Конференції було виголошено шість доповідей. Від латвійського студентства говорив Д. Фрайманіс; від білоруського Ю. Станкевич — чітке реферат написаний д-ром В. Кіпелем; від мадярського д-р П. Йонаш, учасник мадярської революції; від естонського В. Салмер; від українського проф. Л. Добрянський, голова УККА і від Пакс Романа Е. Кірхнер, представник цієї організації в ЮНЕСКО.

Після виголошення рефератів відбулася жвава дискусія. Присутніх на залі — коло 120 осіб, більшість яких були студенти. Керували Конференцією В. Салмер і Е. Анвельт, президент естонської студентської організації в Америці. Секретарювала п-на Таня Рабій.

Ініціятива влаштування Конференції вийшла від Управи СУСТА. Для зорганізування цієї імпрези створено окружний Міжнародний Комітет, до якого увійшли представники різних студентських союзів в ЗДА.

Перед Святом Карпатської України в Філаделфії

Заходом Видавництва „Карпатський Голос" 14-го березня зійшлися до залі „Самопомочі" у Філаделфії уродженці Карпатської України та ті, що там колись жили і працювали. У висліді нарад вибрано Святочний Комітет, який займеться влаштуванням Святочної Академії у Філаделфії з приводу 20-ліття проголошення Карпатської України самостійною державою, та з приводу 85-ліття з дня народження о. монс. д-ра А. Волошина, президента Карпатської України, замученого большевиками.

Святочна Академія відбудеться 12 квітня (неділя), в 7-ій годині вечора, у великій залі Горожанського Клюбу при Френклин вулиці. Патронат над Святом Карпатської України у Філаделфії перебрав місцевий Відділ Українського Конгресового Комітету.

До складу святочного комітету вибрані ред. Микола Вайда — голова; Евген Рудий — секретар; Василь Кемень — скарбник. Члени: проф. Оксана Генгало, Омелян Білинський, С. Новаківський та Ярослав Білинський.

До участи в програмі запрошено членів кол. уряду Карпатської України — колишнього прем'єра Юлія Ревая та голову Сойму Карпатської України проф. Августина Штефана. Виступить теж катедральний хор, а також відомі наші співаки-солісти п-ні Ія Мацюк, сопрано та її чоловік п. Любомир Мацюк, тенор, п. Ярослав Пікот-Рудакевич з деклямацією „Сріберний дзвін". Мистецьке оформлення сцени перебрала п-на Ніна Климовська.

Того ж дня в 12-ій годині вполудне відбудеться в Катедральній Церкві Служба Божа в намірені Карпатської України і всього Українського Народу, а опісля Панахида за бл. пам. о. монс. д-ра А. Волошина, президента Карпатської України, замученого большевиками та за всіх полеглих і замучених Карпатських Січовиків.

Чистий прибуток рішено дати на видання англомовної книжки про Карпатську Україну, присвяченої давнопримірним і тут народженим вірним Питсбурської греко-католицької Екзархії.

Святочний Комітет запрошує до участи в церкві і в Святочній Академії всі Українські Організації у Філаделфії та широке Українське Громадянство, щоб спільно відзначити 20-ті роковини державности Карпатської України, як важливої події у визвольних змаганнях українського народу та для заманіфестування спільної боротьби за державну і національну єдність українського народу в рамках одної Самостійній Соборній Українській Державі.

Водночас йде про заяву солідарности і повної підтримки антикомуністичних революціонерів Закарпаття, які в днях 14 і 15 березня ц. р. з приводу 20-ліття проголошення Карпатської України свобідною і незалежною державою відбули революційні демонстрації на вулицях Ужгороду, Мукачева і Хусту, згадуючи о. А. Волошина та інших патріотів замучених большевиками.

За Святочний Комітет:
Микола Вайда — голова,
Евген Рудий — секретар.

Члени Комітету: проф. Оксана Генгало, Василь Кемень, Омелян Білинський, Сидір Новаківський і Ярослав Білинський.

Українська писанка на виставці в Шикаго

Шикаго — (В. Н.) Виставка українських писанок в Публічній Бібліотеці в Шикаго, що тривала весь місяць березень і закінчилася 1-го квітня, влаштована заходом 22-го Відділу Союзу Українок Америки, Шикаго-Північ, викликала велике заінтересування серед загалу шикагов'ян і в пресі. Великі щоденники, як „Шикаго Трібюн", „Шикаго Дейлі Нюз", „Сан Таймс" й інші, вмістили кількакратно впродовж березня не тільки короткі нотатки, але й довші статті на тему цього народного мистецтва зо знимками писанок, їх виконавців, способу виробу їх та народних звичаїв, зв'язаних з писанками серед українського народу. Близько 200 прегарних зразків писанок мистецько виконаних з різних країв України, що походили із збірок наших громадян із Шикаго та околиці, зразки красок, уживаних для їх виробу, оригінальних „писальця" та воском, разом з точним описом способу їх виробу та гарним мистецьким пропагандивним афішем роботи нашої малярки М. Гарасовської-Дацишин — заповнили кільканадцять стояків у партері Публічної Бібліотеки, в найбільш рухливому місці середмістя. Кожного дня сотки відвідувачів впродовж цілого місяця оглядали з подивом українську писанку, інтересувались усіма подробицями цього народного мистецтва. До цього причинилася також відповідна пора виставки, а саме — передвеликодній період, латинські великодні свята. З'ясо цю вдатну імпрезу належиться 22-му Відділові СУА, що його від кількох літ очолює пані Роза Сидорик, член Крайової Ради УККА, повне признання.

З інших українських культурних імпрез у нашому Шикаго, слід згадати концерти наших визначних солістів-співаків, зокрема концерт пі та Любомира Мацюків (5-го квітня), Юрія Богачевського (26-го квітня) та Міри Скали-Старицької (половина травня), як теж показ фільму Капелі Українських Бандуристів і її тріюмфальної подорожі по Европі (11 - 12 квітня). А на закінчення цього багатого культурно - мистецького сезону в травні концерт Капелі бандуристок - сумівок з Дітройту.

Фонд Катедри Українознавства здобув перший успіх у Ню Йорку

Ню Йорк. — Рухливий, хоч це дуже молодий Фонд Катедри Українознавства, завданням якого є здобуття грошей на уфундування постійної катедри українознавства на одному з передових університетів в ЗДА, скликав у минулу п'ятницю 3 квітня 1959 перші ширші громадські збори в Ню Йорку й на них добився першого поважного успіху в своїй нелегкій акції. На цих зборах самочинно, на заклик президії, зголосилося 17 установ та осіб на постійних членів Фонду з одноразовою вкладкою у висоті 100 доларів. 17 перших повноправних членів в Ню Йорку та 1,700 долярів на початку загальної збірки на Фонд дають надію на успішне переведення цієї акції на першої в ЗДА великої студентської акції. У зборах взяли представники ряду поважних студентських і загально - громадських установ, а саме УНСоюз, Товариство Українських Інженерів, Пласт, ООЧСУ, „Пролог", 64- Відділ Союзу Українок, Хор Думка і ін. та чимало місцевих громадян. Збори вирішили утворити загально-громадський комітет, який обняв би протекторат над цією акцією, залишаючи в руках студентських організацій її практичне переведення, згідно з вирішенням Студентського Конгресу, що відбувся в червні 1957 р. в Клівленді. Головну доповідь на нараді виголосив голова Фонду студент Колумбійського університету Степан Хемич. Збори відкрив голова місцевої Студентської Громади, яка скликала ці збори, студент Володимир Вакум, а проводила зборами обрана президія в складі д-р Ярослав Падох — голова, Павло Дорожинський — містоголова та панна Христина Бундзяк — секретар. Закликом до всього місцевого громадянства та його установ підтримати шляхом першої сімнадцятки й включитися, як члени, до акції Фонду Катедри Українознавства, закінчилася ця успішна громадська нарада.

Зі Спорту

Лещетарські змагання за першість УСЦАК

Маю враження, що український лещетарський спорт завдячує своє відродження в Америці пластовому куреневі „Бурлаки". Навіть найбільші оптимісти, змагаючись востаннє на стрімких склонах Альп, не вірили, що на нових місцях поселення буде можливо продовжувати Карпатські та Альпійські спортові традиції. Умовини для лещетарського спорту в Америці видавались такі несприятливі, що тільки люди, які теоретизують „пост фатум", могли „збити" ці не безпідставні погляди. Завдяки смілій піонерській праці „Бурлак" українські лещетарі вже вп'яте мали нагоду змагатися на все-українських першенствах Канади і Америки в днях 7 - 8 березня 1959 року на Вайтфейс, Ню Йорк.

Цьогорічні змагання були вперше офіційними першенствами Української Спортової Централі Канади й Америки, яка з цієї нагоди уфундувала перехідну чашу за клюбове першенство. Ці змагання мабуть замаркують зворотний пункт в українському лещетарстві. Від 1947-го року участь в змаганнях брали завжди ці самі старі лещетарські ветерани і здавалося, що коли горстка тих лещетарів з огляду на вік перекинеться на ґольфа, про лещетарський спорт буде згадуватись лише в народних думах і переказах. На щастя, цього року на змаганнях „об'явилося" кілька молодих, надійних лещетарів і небезпека, що лещета перейдуть в „усну словесність" майже зникла.

Сумним одначе є явищем, що тільки три спортові товариства в п р а в л я ю т ь цей спорт, який зовсім слушно є королем зимових спортів. Брак зацікавлення із сторони глядачів теж не є оправданий. Змагання цього роду повинні бути магнесом для любителів природи (гори, сніг), естетів (жінки теж брали участь у змаганнях), знавців (змагуни демонстрували такі стилі їзди, як „швінген", „ведельн" і роллєн").

Коли брати під увагу рівень змагань, то за еміграційні часи т. зн. від 1946 р. рівень цьогорічних змагань був найвищий під кожним оглядом. Змагова справність підкреслювалася, як на наші спортові спроможності, дуже високо. З-поміж чоловіків вирізнювалися такі молоді таланти як п. Маркевич, п. Букосмський та п. Гошоватюк, а серед жінок такі зірки, як п-на М. Восвідка, п-на М. Малиновська та пані Л. Друневич. Участь в змаганнях була рекордова. До змагань зголосилося 31 змагунів і змагунок, на старті явилось 27.

ТЕХНІЧНІ ВИСЛІДИ:

З'їздовий біг жінок:

1.	Мотря Восвідка, КЛК, Ню Йорк	— 33.7 сек.
2.	Люся Друневич, КЛК, Торонто	— 37.2 сек.
3.	Марта Малиновська, КЛК, Ню Йорк	— 39.7 сек.
4.	Ірина Купчинська, КЛК, Ню Йорк	— 45.2 сек.
5.	Ірина Турко, КЛК, Ню Йорк	— 47.2 сек.

Крутобіг жінок:

		I З'їзд	II З'їзд	
1.	Люся Друневич, ЛКЛ, Торонто	— 41.8	39.0	80.8 сек.
2.	Палій Ліда, ЛКЛ, Торонто	— 45.7	43.4	89.1 сек.
3.	Ірина Купчинська, КЛК, Ню Йорк	— 58.1	44.8	102.9 сек.
4.	Малиновська, Марта, КЛК, Н. Йорк	— 65.3	49.4	114.7 сек.
5.	Таїса Рожанковська, КЛК, Н. Йорк	— 73.7	60.4	133.4 сек.

Найкращий час переїзду мала п. М. Восвідка — 38,8 сек. За пропущення одних ворот п. Восвідку здискваліфіковано.

Альпійська комбінація:

		З'їзд	Крутобіг	Разом точ.
1.	Л. Друневич, КЛК, Торонто —	0	0	0
2.	М. Малиновська, КЛК, Н. Й. —	6.40	25.11	31.51
3.	І. Купчинська, КЛК, Н. Й. —	20.48	16.36	36.84

З'їздовий біг чоловіків:

6.	Теодор Ступницький, Сокіл, Сиракюз	— 81.0 сек.
2.	Юрій Гошоватюк, КЛК, Торонто	— 75.7 сек.
3.	Степан Мазяр, КЛК, Торонто	— 77.3 сек.
4.	Степан Букосмський, КЛК, Торонто	— 78.6 сек.
.5	Юрій Купчинський, КЛК, Ню Йорк	— 80.7 сек.
1.	Зенон Маркевич, КЛК, Ню Йорк	— 73.5 сек.

Стартували 20 змагунів.

Крутобіг чоловіків:

		I З'їзд	II З'їзд	
1.	Ст. Букосмський, КЛК, Торонто	— 64.2	69.6	133.8 сек.
2.	Ст. Мазяр, КЛК, Торонто	— 71.3	65.7	137.0 сек.
3.	Ю. Купчинський, КЛК, Н. Й.	— 69.1	58.2	137.3 сек.
4.	З. Маркевич, КЛК, Н. Й.	— 73.8	66.4	140.2 сек.
5.	Т. Ступницький, Сокіл, Сиракюз	— 74.4	66.2	140.6 сек.
6.	В. Шарко, КЛК, Н. Й.	— 74.0	69.8	143.8 сек.

Стартувало 19 змагунів.

Альпійська комбінація:

		З'їзд	Крутобіг	Разом точ.
1.	З. Маркевич, КЛК, Н. Й. —	0	2.91	2.91
2.	Ст. Мазяр, КЛК, Торонто —	5.00	1.45	6.45
3.	Ст. Букосмський, КЛК, Торонто —	6.72	0	6.72
4.	Ю. Купчинський, КЛК, Н. Й. —	9.46	1.59	11.05
5.	Т. Ступницький, Сокіл, Сирак. —	9.86	3.09	12.95
6.	Ю. Гошоватюк, КЛК, Торонто —	2.90	13.54	16.44

У дружиновому точкуванні переможцем вийшов КЛК, Ню Йорк — 58 точок, і другий раз здобув перехідну чашу УСЦАК. Друге місце добув КЛК Торонто — 55 точок, третє місце — Сокіл, Сиракюз — 5 точок.

Провід змагань: Головний суддя — Богдан Рак; провідник змагань — Богдан Курилко; секретар змагань — Ірина Рожанковська; стартер — Михайло Яримович. Судді траси та стоперові — Роман Хаджай і Ярослав Бурбело.

Змагання організував та переводив Карпатсько - Лещетарський Клюб в Ню Йорку з допомогою КЛК, Торонто та помочі глядача п. Романа Хаджая, який у великій мірі причинився до успішного переведення змагань. **Ю. К.**

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Редактор Кенгем закликає до офензиви проти комунізму

Лос Анджелос, Кал. — Ре-розвитку і росту і запитувати дактор „Християнського Наукового Монітора" Ервін Д. Кенгем промовляв на Крайовій Раді Промислової Конференції і нарікав на те, що ЗДА довший час відносилися байдуже до світового комунізму, який від початків свого існування змагає до панування над світом. „Наша держава, її населення, і її приятелі повинні бути на оборонних валах людської волі, голосити правду про нашу систему, в якій живемо, бо наша система дає з них кайдани". На думку редактора Кенгема є багато ділянок, в яких ми з успіхом можемо конкурувати з комуністичною невільничою системою. Матеріялізм задовго в нас був у великій повазі, хоч гасло „продукція для самої продукції — є фальшиве. Мусимо дивитися і поза зовнішні признаки добробуту, робить людей вільними і скісебе, чи змагання і цілі нашої системи змагають до дійсного ушляхетнювання людини, створеної на подобу Божу".

„АМЕРІКЕН МОТОРС" ПЛЯНУЮТЬ ЗБУДУВАТИ ЕЛЕКТРИЧНЕ АВТО

Дітройт. — Корпорації „Амерікен Моторс" і „Сонотан" плянують за всяку ціну збудувати електричне авто, яке було б порушуване своєю власною маленькою електрівнею - батерією. Давніше проби з електричним автом мали ту злу прикмету, що треба було змінювати батерії після 100 миль подорожі. Одна з цих корпорацій вже випродукувала таку батерію, подібну до тих, яких вживається в штучних сателітах і джетових літаках. Представник цих корпорацій остерігає, що не треба сподіватись швидкого здійснення цього проєкту, бо на електричний автомобіль, треба буде, можливо, почекати і кілька років.

Короткі Вістки

● **Британська принцеса Маргарета** сповістила редакцію провідного органу протестантської церкви, що вона, не зважаючи на ввесь критицизм протестантських церковних кіл, вирішила відбути таки дня 22-го квітня ц. р. заплановану авдієнцію в Папи. Ця авдієнція буде тільки „чемностевими в і д в ідинами" без будьякого політичного чи релігійного характеру.

● **80-річна багачка Кароліна Белл з Меттінаку, Лонг Айленд, Н. Й.,** нарешті позбулася своїх 39 собак, проти яких день-у-день жалілися мешканці того містечка, бо вони не давали їм проходу. Три авта товариства охорони тварин прибуло до дому пані Белл, щоб забрати 21 дорослу собаку і 18 щенят. Під час виладування одна з тих собак два рази вкусила ветеринарного лікаря.

● **Унеділю 5-го квітня в Даґлестоні, Лонг Айленд, Н. Й.** відкривається виставка, в якій беруть участь мистці - малярі, що мають по 60 і більше років життя. Це вже четверта річна виставка малярів — старців, між якими найстарший має 86 років. На відкритті виставки роздадуть нагороди за найкращі твори.

● **У Брукліні, Н. Й.,** 29-річний Луїс Меркадо, їдучи в підхмеленому стані фордом, наскочив на автобус, в якому було 30 осіб. Внаслідок цього пасажири в автобусі зазнали ушкоджень. Потерпіла також жінка Меркада, яка їхала з своїм чоловіком. Автобус виїхав на хідник і розбив шибу в крамниці.

● **Голова англійської комуністичної партії, Джан Голлан,** заявив на партійному з'їзді, що його партія нараховує тепер 26,749 зареєстрованих членів. Після мадярської революції вона впала була до 23,000 членів.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Т-ва ім. Грушевського, Відділ 219 відбудуться в суботу, 11-го квітня 1959, о годині 7-ій веч. — М. Юров, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й., Відділ 204, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 11 квітня, в Народнім Домі 140 Друга Евню, кімната ч. 25. Початок о год. 7-ій вечером. Просимо всіх тих членів, які не сплатили ще вкладок за березень, і тих, які довгують, прибути і вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будемо змушені тих членів суспендувати. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Т-во Український Народний Дім", Відд. 316, повідомляє своїх членів, що чергові Місячні Збори відбудуться в четвер, 9-го квітня 1959 р., в год. 8-ій веч. На порядку нарад різні важливі справи. Присутність усіх членів побажана. Довгуючих членів просимо вирівнювати свої залеглости. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 371, відбудуться в п'ятницю, 10-го квітня 1959 р., в год. 8ій веч., в Січовій залі. Прохається членів Відділу вплачувати свої вкладки, щомісяця і приносити на Збори Відділу. — І. Оверко, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

ЕМБРІДЖ, Па. — Місячні Збори Б-ва св. Василія, Відд. 161, відбудуться в суботу, 11-го квітня 1959 р., в год. 7-ій веч., в приміщенні при 600 Glenwood Ave. Проситься членів прибути. — Ч. Кудрих.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир", Відд. 324, повідомляє всіх своїх членів, що Звичайні Місячні Збори відбудуться в суботу, 11-го квітня 1959 р., в год. 7-ій веч. Просимо прибути громадно, бо є важливі справи. Між іншими, Т-во „Мир" заміміряє пожертвувати більшу суму грошей на будову Колеґії св. Василія. Крім цього, члени, які залягають із членськими вкладками, повинні на цих Зборах явитися і вирівняти свої залеглості. — С. Барабах, предс.; І. Струк, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, Відд. 367, відбудуться в неділю, 12 квітня, в год. 1.30 по пол., в церковній залі. Просимо, щоб члени явилися на зборах і вирівнали свої вкладки. Подаємо до відома, що нам треба нових членів, щоб триматися своєї квоти. — Г. Лилак, предс., П. Джюба, касир, В. Попович секр.

ШИКАГО, Ілл. — Віділ 114, ім. св. Володимира, повідомляє членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, дня 12-го квітня 1959 р., о год. 12 в полудне, в парафіяльній залі при 2350 Вест Кортез вулиці. Просимо членів обов'язково явитись. — Управа.

ДІТРОЙТ, Миш. — Тов. ім. Івана Франка, Відділ 146, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 12-го квітня, о год. 1.30 по полудні, точно, під ч. 2965 Карпентер залі. Проситься прибути на час. На порядку: звіт контролі за 3 місяці і інші важні справи. Приведіть своїх друзів, щоби вписати їх до УНС. — Стефан Номак, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Тов. Зап. Січ, Відділ 75, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 12-го квітня ц.р., о год. 1-ій по полудні, в приміщенні УНДому при вулиці Мартін. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — В. Чмир, предс., Б. Верещинський, фін. секр., П. Павлик, касир, В. Зубар, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Бр. св. Василія Великого, Відділ 364, повідомляє членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 12 квітня 1959, о год. 2-ій по пол., в УНДомі, 3161 Іст 93 вул. — Гр. Кукіз, предс.; Е. Макарик, касир, В. Владика, фін. секр.

САВТ ДІРФІЛД, Масс. — Тов. Галицька Січ, Відділ 207, повідомляє всіх членів, що збори відбудуться в неділю, 19-го квітня ц. р., в парафіяльній залі, зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів явитися, бо є важні справи до полагодження. — М. Рева, секретар.

ПАЛМЕРТОН, Па. — Б-во св. о. Миколая, Відділ 369, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 12-го квітня, о год. 4-ій по пол., в церковній залі. Проситься членів заплатити місячні вкладки. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во ім. Івана Франка, Відділ 334, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючі збори відбудуться в другу неділю по першім, 12-го квітня ц. р., о год 1-ій по пол., в УНДомі при 14-ій вул., в тій самій залі, як раньше. Пригадується членам, як хто має нових членів, не забути привезти їх з собою, а також малих дітей, щоб вписати до Товариства. — Н. Задирецький, предс., С. Бохонок, кас., Гр. Демкович, рек. секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 251 матиме збори в неділю, 12-го квітня, в церковній залі, при В. 7-ій вул., сейчас по Великій Службі Божій. Проситься членів складати пожертви на Колеґію Св. Василія Вел. у Стемфорді. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збори Тов. Сокіл, Відділ 336, відбудуться в неділю, 12-го квітня, о год. 1-ій по полудні, в НДомі. Проситься всіх членів прийти на збори, вирівняти вкладки і привести нових членів для Тов. Сокіл і УНСоюзу. — Г. Степанек, предс., Г. Кисіль, фін. секр. Т. Кальмук, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Братство св. Івана Хрестителя, Відділ 270, подає до відома членам, що Місячні збори відбудуться в суботу, 11-го квітня, о год. 6-ій вечером, в УНДомі 90-96 Фліт вулиці. Просимо членів численно прибути на збори, на яких почуєте короткий звіт з Окружних зборів, котрі відбулися 21-го березня в УНДомі, де був присутній гол. предсідник УНСоюзу п. Дмитро Галичин та п. редактор Драган і гол. секр. п. д-р Я. Падох, та гол. організатор мґр. І. Скочиляс і майже всі урядники Окружних Відділів. На зборах буде більше справ до вирішування і сподіваємося відпоручників з головної управи. — Т. Гіль предс., М. Баран, фін. секр., С. Островський, рек. секр.

Посмертні Згадки

ТАТІЯНА ГАРАГАН, довголітня членкиня Відд. 204 УНСоюзу в Ню Йорку померла 4-го квітня 1959 р. Покійна народилася в селі Дубовиці, пов. Мостиська, Зах. Україна. Полишила в смутку чоловіка Володимира, сина Романа та доньку Дарію. Похорон відбудеться в середу, 8-го квітня 1959 р., з пох. заведення П. Яреми, до церкви св. Юра при 7-ій вул в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Кальварія. — В. Їй П.!
В. Гасій, секр.

Стефан МОШ, — довголітній член Відд. 230 УНСоюзу в Янґставні, Огайо, помер несподівано дня 25-го лютого 1959 р., на 77-му році життя. Покійний був активним членом Відд. 230 і щирим працівником на українській ниві. Покійний народ. в с. Волиця Гниздичівська, пов. Жидачів, Зах. Україна. Полишив у смутку 3 синів: Стенлі в Клівленді, Дмитро в Арґентині, Роман в Европі, 4 сестри: Магдалина Філь і Євдохія Мош в Янґставні та 2 в Европі. Похорон відбувся 28 лютого 1959 р. з української греко-кат. церкви на цвинтар Кальварія, при участи Родини, Членів та Знайомих. — В. Їй П.!
П. Ліщак, секр.

Петро МУШТУК, — член Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94 УНСоюзу в Гемтремку, Миш. помер несподівано дня 7-го березня 1959 р., на 39-му році життя. Покійний походив із с. Медика, пов. Перемишль, Зах. Україна. Полишив у великому смутку дружину Євгенію, троє малих дітей, Роксоляну, Бориса і Олега, трьох братів і одну сестру на рідних землях. Похорон відбувся 10-го березня 1959 р., з похоронного заведення, при участи Родини, Членів Відділу та Знайомих, на цвинтар Монт Олівет. — В. И. П.
В. Крушельницький, секр.

• РОЗШУКИ •

Пошукуємо
СТЕПАНА КОВАЛЯ,
зі Стрия, Зах. Україна і його дружину ОЛЬГУ з дому Косюк, уроджену в селі Лаврові, пов. Луцьк на Волині. Прошу повідомити на адресу:
Mr. & Mrs. Herbert HIRSCHFELD
7721 Adams Street
Forest Park, Illinois

ТАРЗАН, ч. 4238. В новій ролі.

Кінь радісно заіржав, збудивши Тарзана з задуми. Неймовірне, але верхові коні паслися вкоблизу! І тоді, нагло, він зрозумів, що має робити...

Він залишив свій лук і стріли і дбайливо надів на себе один з одностроїв.

Два будуть змагатися в маскуванні. І таким способом ожив Джан Ші ... леґіонер!